

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Shod volilcev v Škofji Loki.

Podpredsednik poslanske zbornice, dr. Ferjančič je sklical za včeraj shod volilcev v Škofjo Loko, kateri se je jako lepo obnesel. Udeležilo se ga je mnogo volilcev iz Škofje Loke, mej njimi vsa inteligenca, a prišlo je tudi nekaj najuglednejših volilcev iz Kranja. Predsednikom shoda je bil izvoljen škofjeloški župan, g. notar Lenček.

Podpredsednik dr. Ferjančič je na to poročal o delovanju državnega zbora. Njegovo poročilo se je glasilo nekako takole: Velecenjeni volilci!

Odkar so se izvršile zadnje državno-zborske volitve, stopam danes v prvič mej Vas, škofjeloške volilce. Želel sem to že prej storiti. Osobito sva bila s pokojnim Vašim deželnim poslancem, Globočnikom domenjena, da to skupno storiva. Nenađna smrt tega zaslužnega, za svoj volilni okraj in v obče za Slovenstvo vnetega in požrtvovalnega ter izgledno značajnega rodoljuba je to preprečila.

Odkar so se izvršile zadnje volitve, je pač imel slovenski poslanec malokaj poročati o svojem delovanju. Iz časopisja so Vam znane razmere v našem državnem zboru in iz tega veste, da se o delovanju v državnem zboru prav za prav govoriti ne more.

Opozicija, katera sedaj bolj, sedaj manj hrupno nastopa, ovira vsako delovanje, in naš poslovni red je tak, da vključ poštrenovalnemu naporu desnice in oziroma večine ne moremo dospeti do pravega delovanja. Prizori, ki so se dogajali v državnem zboru, so tako zoperni, da nisem imel nikdar želje, jih slikati svojim volilcem. Da sem vključ temu kmalo po volitvah obiskal svoje volilce v Kranji in pozneje v Idriji, bil je razlog ta, da sem hotel opravičiti naše združenje v „slovensko krščansko-narodno zvezo“ in njen vstop v državno-zborsko večino, — in da sem ravno pred letom dni sklical volilni shod v Postojni, bil je poglavitni razlog ta, da se je ravno takrat začela razpravljati sprava obeh narodnih strank na Kranjskem in se mi je

zdelo potrebno, to spravo priporočiti tudi s stališča državnega poslanstva. Pa tudi sedaj Vam o pravem delovanju v državnem zboru ne morem poročati. Razmere so se sicer nekoliko ublažile, opozicija ne zavira s hrupom vsakega delovanja, marveč je privolila v razpravo nekaterih nujnih stvari, ki nimajo strankarskega pomena, kakor povišanje plač uradnim slugam, in osobito v to, da se razpravlja nagodba z Ogersko v odseku. Vendar se v razpravo drugih, za državo in za nas važnih stvari proti volji levece ne more prestopiti, ker v tem slučaju nastopi obstrukcija, in opozicija je dovolj močna, da pri slabostih našega poslovnega reda z imenskimi glasovanji, z zlorabo govorniške pravice in s krikom in hrupom zapreči vsako, še tako potrebno razpravo. Ne torej delovanje v državnem zboru v ožjem pomenu, ampak politično razmerje in političen položaj, ki so ga vstvarile te razmere v državnem zboru, dajejo poslancu tvarine, da jo razpravlja pred svojimi volilci.

Kakor Vam je znano, smo združeni Slovenci s Hrvati in Malorusi v „Slovensko-krščansko-narodno zvezo“. Po navskrižjih soditi, ki vladajo mej nami v domovini, je bilo treba velikega potajenja, da smo se združili v parlamentarno skupino na podlagi skupnega programa. V naši skupini so zastopniki onih treh narodnosti, katere so najbolj prezirane in tlačene v Avstriji in ker težimo vse tri narodnosti v prvi vrsti po enakopravnosti, ki se nam še vedno trdovratno odreka, je že to ona podlaga, na kateri smo se združili, in oni lep, ki nas skupaj drži.

Pristopili smo državnozborni desnici, v kateri so Čehi in Poljaki in konservativni Nemci. Z našim pristopom smo vstvarili večino, katera je sicer neznatna po številu, pa se je doslej vedno obnesla, — če se izvzame par manj važnih slučajev. S svojim pristopom desnici smo zaprečili, da se ni vstvarila drugačna večina, katera bi bila vsekakor pogubna za nas. Ali smo torej prav storili, da smo pristopili večini in da vstrajamo pri njej, temu vprašanju

moram odločno pritrditi. Pri tem me ne motijo naši neuspehi, ne moti me tudi to, da sem ter tja vključ temu naše razmere še slabše stojé. Treba je ločiti državno-zborsko večino in vlado. Res je, da ima vsaka večina poklic, vlado podpirati in da je tudi naša večina to dosedaj storila in torej mi s njo. Toda če večina vladi podpora odreče, mora vlada odstopiti in to moč ima naša večina v svojih rokah, dokler obstoja. Če vlada odstopi in večina skupaj drži, mora nova vlada biti večini po godu ali vsaj nasprotna ji ne sme biti. Če pa večina razpade, — in to večino razdreti imamo mi v svoji oblasti, — vlada ne bode v zadregi, vstvariti si drugo in njej povoljnijo večino. Kar čakajo, da vstopijo v novo večino Italijani, morda krščanski socialisti in nemški veleposestniki. Kako bi se nam godilo pod vlado, ki bi se opirala na tako večino, mi ni treba razpravljati.

Utegne se mi ugovarjati, da je protislovno, biti v večini in podpirati vlado, pod katero se nam sem ter tja še slabše godi, kakor dosedaj. To protislovje je navidezno, če vzamemo avstrijske razmere, kakoršne so. Na vsako centralno vlado vplivajo kolikor toliko deželne vlade in mnogi državni organi. Le-ti so pa vsi ali pa recimo s prav malimi izjemami nam nasprotni. Naj centralna vlada kaj še tako dobrega za nas vkrene, v vsakem drugem slučaju zlovoljni deželni organ dobro intencijo centralne vlade zapreči. To ni nič novega pri nas. To je naša stara tožba in desetletja sem se naši poslanci vedno zaradi tega pritožujejo.

Pogubno je za nas, da centralna vlada, oziroma njeni členi naših razmer osebno in iz lastnega videza ne poznajo, in tu se dotaknem vprašanja, katero največ skrbi in muke prizadeva slovenskim poslancem. Če vzamete osebe ministrov izza 20 let sem, ne najdete ga, — izvzemši morda jedinega ministra Pina, ki je bil glavar v Gorici in potem namestnik v Trstu — da bi bil naše kraje in naše razmere poznal. Sedaj se ministerstva gosto menja-

vajo; slovenskemu poslancu je najtežavnejša naloga vsako novo ministerstvo informirati o naših razmerah. Tu trčimo na predsodke, ministri so informirani po svojih lokalnih organih in ti so nam nasprotni. Ko smo našli pri Badeniju, katerega smo sicer cenili, naravnost nenavadno nepoznanje naših odnosajev in videli, kako stoji pod vplivom nam sovražnih poročil, nismo mirovali, dokler nam ni obljubil, da hoče mej nas priti. Mož je to tudi storil in mi priznal, da ga veseli, da je bil v naših krajih in da je dobil veliko boljše sodbje o Slovencih, kakor jo je prej imel. Kako naj bi bilo tudi drugače? Ali naj pričakujemo od Rinaldinijev, Schmidt-Zabierow, Kubeckov objektivnih poročil o nas, da omenjam samo takih deželnih načelnikov, ki so že odstopili — o sedanjih sodite sami. — Edini Winkler, sin slovenskega naroda, je ostal temu zvest, zato so ga pa prezirali na Dunaji.

Tako stoji s poznanjem naših razmer pri centralni vladi. A le-ta se tudi obotavlja prideliti si višjih uradnikov, ki niso nam nasprotni in kateri bi jo lahko informirali, tako da imamo mi tudi ta, ministrom ne manj kakor nam zoperni posel, potezati se za vsako tudi manj važno uradniško mesto pri ministru samem. Jaz sem večkrat posameznim članom vlade rekel, naj si pokličejo v ministerstvo mož, s katerimi nam bo moč govoriti, da njim samim ne bodemo nadležni s tako malenkostnimi stvarmi. Rekel sem jim naravnost, da imajo sem ter tja referente, s katerimi nam ne kaže govoriti, ker se bojimo, da po našem priporočilu stvar, katero priporočamo, skvarimo. Pri ministrih dobimo prijazno besedo in semtertja se nam tudi ugodi; a če se nam še večkrat ne ugodi in se od ministerstva tudi semtertja naravnost nasprotno ravna — nočem tu razpravljati stvari, katere bi moj govor preveč raztegnile — vendar v sedanjem času ne kaže misliti na to, da bi večino zapustili in jo tako razdrli. Naša naloga je marveč ta, s posredovanjem večine, katere vplivu se vlada ne more odtegniti, vplivati na vlado

LISTEK.

Rikard Wagner.

(Spisal Severin.)
(Dalje.)

Mladi vitez, ki z neznano in zato nepriznato, proti dosedanjim pravilom sestavljeno pesnijo premaga vse tekmece, je Wagner sam; jedini mojster, ki ga ume in podpira, pošteni čevljar Hans Sachs znači Liszta; zlobni in lokavi, a naposled osramočeni kritik Beckmesser pa Wagnerjevega največjega nasprotnika, Hanslicka.

Po završenih „Mojstrih pevcih“ je vnovič nastopil „Nibelunge“, tudi je sedaj že objavil idejo, da se naj na deleže zgradi posebna stavba, v kateri naj se oni predstavljajo. —

10. marec 1864 je v Wagnerjevem življenju osoden in pomemben dan.

Tedaj je kralj Ljudevit II. nastopil vladarstvo na Bavarskem. Osemnajstletni kralj je bil velik ljubitelj in podpiratelj umetnosti in iskren občudovatelj Wagnerjev. Takoj je pozval mojstra na svoj dvor. In ostal mu je zvest, velikodušen podpornik kljub vsem mahinacijam nasprotnikov, če tudi so ti dosegli, da se je pozneje prijateljska vez mej vladarjem in umetnikom

morala vsled diplomatičnih vzrokov v nekoliko pretrgati. V poletju je Wagner preživel na kraljevem letovišču, po zimi pa se preselil v Monakovo. Tu sem je kralj pozval i druge prijatelje Wagnerjeve umetnosti. Pred vsem je hotel kralj omogočiti Wagnerju završitev „Nibelungov“. A ta je poleg tega v Monakovem skrbno uprizoril i svoja starejša dela in 1865. prvič „Tristana“. Po njegovem navodilu se je tudi osnovala v Monakovem nova glasbena šola, kateri je postal vodja Bülow.

Vsled sovražniških spletk se je 1865. podal Wagner v Tribschen v Švici, a pogosto prihajal v Monakovo, nadzorovat studiranje in uprizorjanje svojih del; tu je poleg starejših napravil 1868. „Mojstre pevce“, 1869. „Rheingold“, 1870. „Walküre“ prvič na oder. Tu v Švici so ga obiskovali njegovi prijatelji, in tudi njegov zaščitnik, kralj bavarski.

L. 1870. se je poročil vdovec Wagner s Kozimo, hčerjo Lisztovo, ločeno ženo Bülowovo. Le-ta mu je kljub temu ostal zvest pristaš. V Kozimi je dobil vrstnico, ki je bila njemu sorodna, ki si je pridobila velikih zaslug za njegovo umetnost in ki je po smrti njegovi s krepko roko in neustrašnim duhom vodila njegovo umetnostno zapuščino: igre v Bayreuthu. Ko se jima je

porodil sin Siegfried, je bila i družinska sreča Wagnerjeva popolna...

Kralj Ljudevit je nameraval v Monakovem sezidati posebno pozorišče Wagnerjevim muzikalnim dramam. A njegovim nasprotnikom se je posrečilo, preprečiti to idejo. Po zmagovalni vojni s Francozi, po zjedinenju Nemčije pa je Wagner mislil, da je prišel trenotek, ko se mu uresniči toli vroča želja. V malem bavarskem mestecu Bayreuthu je našel kraj, ki se mu je zdel v to primeren; tje se je preselil leta 1873. in tam si je sezidal svojo lastno vilo „Wahnfried“.

Wagnerjeva ideja je bila nad vse smela; njegovi sovražniki so jo smešili in se ji protivili; a prijatelji so se z vso energijo zanjo poprijeli dela, snovati „Wagnerjeva društva“, ki naj jo propagirajo in gmotno podpirajo. Wagner sam, dasi je skladal zadnji del svoje tetralogije („Götterdämmerung“), posvetoval se je s stavbarji, dekoraterji, mašiniisti; proučeval vsa, v razne stroke spadajoča vprašanja in dajal potrebna navodila. 22. maja 1872. l. se je slovesno uložil temeljni kamen poslopju. V avgustu 1873. leta je bilo poslopje pod streho; julija in avgusta 1875 so bile v njem že orkesterke skušnje. Drugo leto pričel je vnovič s skušnjami z orkestrom, v katerem so

sodelovali najboljši muziki, in s pevci, ki so bili najslavnejši umetniki raznih velikih oper, in 13.—30. avgusta 1876 so bile prve slavnostne predstave. Po trikrat zaporedoma na štiri večere se je predstavljal ciklus „Nibelungov“ v največji dovršenosti; predstavam so prisostvovali mnogi vladarji (tako cesar Viljem in Wagnerjev pokrovitelj, kralj Ljudevit bavarski), a najodličnejše občinstvo iz vseh delov sveta je prihitelo v malo mesto, ki je postalo nemška Olimpija, saj je v njem slavila umetnost nemška svoj največji triumf.

Ogromni stroški seveda niso bili pokriti z dohodki, in Wagner je namerjal z dirigenstvom koncertov v nekaterih velikih mestih temu opomoči. Leta 1877. je šel v majniku v London, kjer je sicer dosegel mnogo slave, a obili stroški mu niso dali dosti prebitka. Zato se je odločil, da prepusti „Nibelunge“ (ki so se doslej predstavljali le še v Monakovem, a katere je namerjal pridržati jedino za Bayreuth) v uprizorjenje raznim odrom, ter da s dohodki teh poravna dolgove.

Leta 1878. je osnoval „Bayreuther Blätter“ kot svoje glasilo, a ne le v muzikalnem, tudi v filozofičnem (bil je zvest pristaš Schopenhauerja) in polemičnem osiru. (Konec prih.)

in zanašamo se, da pridemo gotovo do uspehov.

To so ozir z našega ožjega slovenskega stališča, ki nam za sedaj odsvetujejo zapuščati večino. So pa še drugi višji oziri, ozir na avstrijsko slovanstvo v obče. Neovržna istina je, da se sedaj v Avstriji ne bojuje boj za in proti jezikovnim naredbam, le te so marveč sama pretveza, ki je Nemcem jako dobro došla, da so nasčevali svoje ljudstvo proti zistemu. Liberalni in nacionalni Nemci so bili vajeni gospodariti, bili so vselej odločilen faktor; po novih volitvah prišedši v državni zbor, so pa sprevideli, da so manjšina, celo ker ni hotel z njimi iti konservativni del Nemcev, ki imajo pravičnejše nazore glede Slovanov. Med Slovanom sovražnim nemštvom in nami se torej bojuje boj, in gorje nam, če v tem boju propademo. Ravno naše „zveze“ zasluha pa je, da smo se še o pravem času med seboj in z drugimi skupinami desnice združili in tako zaprečili združitev drugih skupin v večino, ki bi bila za nas pogubna.

Čitali ste, kaj so Nemci vprizarjali v zbornici, da bi nas bili premagali; te napade smo s svojo složnostjo odbili. Nemci že sami obupavajo, da bi jih njih taktika dovedla do zmage, začelo se je med njimi krhati, in dan na dan se čita, kako čedalje bolj prodira nesloga med njimi. Ali naj mi sami priskočimo pri teh razmerah Nemcem na pomoč? Ali naj jim mi, ko sami z vso brezobzirnostjo tega niso zmogli, pomagano na konja? In to bi se zgodilo, če mi danes razderemo desnico, ki se je obnesla od zadnjih volitev sem. Naši zvestobi do desnice se je zahvaliti, da razpada opozicija in obstrukcija in ko temeljito razpade, se nam ni bati, da se nam razmere ne obrnejo na bolje.

Pri tem se pa slovenski in v obče poslanci naše zveze ne omejujemo na to, da stojimo v tem boju zvesto na strani desnice, ampak mi neprenehoma opozarjamo desnico in vlado na svoje potrebe in zahteve. Tudi to je trnjeva pot in polna zatajevanja za slovenske poslance. Čitali ste mnogokrat, da stavimo posredovanjem večine na vladno postulat. Beseda postulat mi nikakor ne ugaja in ni tam na mestu, kjer se zahteva samo zadoščenje krvavim potrebam, in teh imamo v izobilju. Če zahtevamo višje deželno sodišče v Ljubljani, ga zahtevamo zato, ker se ravnopravnost našemu jeziku v Gradcu trdovratno odreka. Ravnopravnosti jezika pa ne zahtevamo iz trmoglavosti — to bi bil nekak postulat — ampak zahtevamo jo, ker nas v to opravičuje temeljni zakon in interes dobrega in zanesljivega pravosodja. To izvršiti je pa dolžnost vlade. Ne preziramo nekaterih težav, ki se za sedaj nasproti postavljajo tej naši potrebi in zahtevi, a mi to zahtevo principijalno vzdržujemo ter jo bomo, ko bode legislativni aparat točneje delal, z vso odločnostjo v ospredje postavili. S tem pa nikakor ni rečeno, da smo z razmerami pri graškem višjem sodišču zadovoljni, ko se je ona ponižujoča praksa, po kateri je bilo slovenskim odvetnikom zabranjeno, stranke slovenski zagovarjati, po razsodbi najvišjega sodišča odpravila. To sodišče nam in našemu jeziku dela še celo vrsto krivic.

Vkljub oni razsodbi najvišjega sodišča je v slovenskih pravih postopanje višjega sodišča po večjem nemško. Ne le da se sklicuje obravnava v nemškem jeziku, v tem jeziku poroča poročevalec in vendar je slovenskim strankam treba vedeti, kaj in kako se poroča. V nemškem jeziku se razglša razsodbe, tako da slovenska stranka ne ve, kako je opravila. Da, celo to se še nadalje dogaja, da višje sodišče oddaja nemške razsodbe prvim sodiščem, ter jim velevala, da jih leta na slovensko prevajajo in strankam dostavljajo. Ne morem se čuditi, kako je mogoče, da se pokorijo prva sodišča tem odlozornim nalogom, ko jih zakon ščiti proti temu.

Vse te nedostatke vlada lahko odpravi, ne da bi ji bilo treba nastopati legislativno pot.

Vlada naše zahteve v tem oziru pozna in zanašamo se, da jih tudi izpolni. Če dalje zahtevamo vseučilišče v Ljubljani, tudi to ni kak oblasten postulat. Istina je, da zahtevamo to najvišje učilišče, kakor najvišji kulturni zavod, ki ga potrebujemo za zavarovanje svoje narodne individualitete in da zadostimo svoji potrebi do naj-

višje izobrazbe. Toda vlada, če je ni volja uvaževati te naše potrebe, naj uvažuje samo svojo potrebo in ta je, da preskrbi prebivalstvu jezikovno kvalificiranih uradnikov, profesorjev itd. in za te ji je dolžnost skrbeti, naj je prebivalstvo slovensko ali kako drugo. Poleg teh zahtev naznanili smo vladi še mnogo drugih. Z odgovorom, ki nam ga je dala, v obče nismo bili zadovoljni, čeprav je tu in tam privolila v kako stvar. Uvažujoč njen odgovor smo zopet precizirali svoje zahteve in jih, potem ko so bile sprejete v zastopstvu večine, po načelniku lete iste izročili. Ko zopet pridemo v državni zbor, se zanašamo, da do bimo povoljen odgovor in ga pričakujemo tembolj, ker so naše zahteve nujne in pravične ter se dajo izvršiti administrativnim putem. Mi za sedaj ne zahtevamo ne zakonov ne naredb.

Na to našo akcijo se nanaša sklep štajerskih slovenskih deželnih poslancev, kateri je bil zadnje dni čitati po listih in ki gre na to, izvajati konsekvence iz vladnega odgovora. Ta sklep se ne sme prezirati in nizko ceniti. Tudi onemu, ki ne pozna razmer, mora biti iz tega sklepa jasno, da je postal položaj za štajerske Slovence skrajno kritičen in da razmere ne dopuščajo več, da se pomoč odlašajo. Take sklepe, kakor je leta, storili bi po vsej pravici tudi koroški in primorski deželni poslanci. Na Koroškem vlada vkljub temu, da je prišel nov predsednik v deželo, kričeca brezozirnost proti Slovincem in slovenskemu jeziku v šoli in uradu. Ljudje, ki po svojem zaničevanju slovenščine naravnost izživljajo slovensko prebivalstvo, se nam celo imenujejo, da so odločeni za višja mesta na Kranjskem. Tržaškim slovenskim poslancem zabranjuje poulična druhal, ki vlada na zbornični galeriji, izvrševanje poslanskega posla, in poslanci so zapustili deželno in mestno zbornico, potem ko so pred nekaj dnevi na čudovit način oteli od tam svoje zdravje in življenje. Na Goriškem pa delajo italijansko politiko politični uradniki in sramoté našo legitimno slovensko trobojnico, katero že pol stoletja svobodno in pri vsaki priliki razvijamo. Vsi ti poslanci imeli bi v izobilju povoda storiti enak sklep, kakor so ga storili štajerski.

Preverjen sem, da „slovanska krščansko-narodna zveza“ ne bode prezirala sklepa štajerskih poslancev. Ta sklep samo ni rešil vprašanja, kakšne konsekvence naj izvaja „zveza“ iz vladnega odgovora. Konsekvence so pa dvojne, zveza lahko zapusti desnico. S tem razdere večino in podere vladno. Zveza se pa tudi lahko še bolj tesno oklene večine in od nje zahteva, da se vladi upre in jo odslovi, če se le-ta noče ozirati na zahteve „zveze“. Ni mi treba še jedenkrat ponavljati, da smatram prvo alternativo za skrajno pogubno, in da iz neovržnega prepričanja priporočam drugo alternativo. Rečimo, da bi večina te usluge ne hotela storiti „zvezi“, potem šele nastane vprašanje, ali je še dalje vstrajati pri taki večini. Večina bode potem imela izbirati med tem, ali naj še dalje obstoji ter to vladno prepuusti njeni usodi in provzroči drugo vladno, ali pa vsled izstopa naše „zveze“ preneha biti večina in se tako obsodi v onemoglost. V tem slučaju ne dvomim, da se odloči za prvo, namreč da ohrani svoj obstanek in mirno čaka, kakšna bode nova vlada.

Sicer pa menim, da nam dá vlada povoljen odgovor, in da ne postavi sebe in večine v ta dilema.

Neizogibno je, da označim v kratkih potezah svoje stališče nasproti vprašanju, ki je sedaj najvažnejše v avstro-ogerski monarhiji, — vprašanje o nagodbi z Ogersko. Že kmalo tri leta sem se vznemirjalo duhovi zaradi nagodbe; tako daleč so se bile stranke zaletale zaradi nagodbe, da imajo danes pravi križ, kako se umakniti s skrajnega stališča, katero so zavzele. Jaz se čitajoč to gonjo nikdar nisem mogel otrestiti utisa, da niso samo stvarni, marveč da so v veliki meri politični nagibi, kateri vodijo stranke pri tem nasprotovanju. Če se nagodba ne sklene, so najhujši prizadeti dežele, v katerih je industrija visoko razvita, ker v tem slučaju bi se industrijskim proizvodom otežila, če ne celo zaprla pot na Ogersko. In čudimo se, ko vidimo, da se deloma poslanci industrijsko najbolj razvitih krajev in kronovnih upirajo nagodbi. Da se to godi iz političnih in ne stvarnih razlogov, je jasno kakor beli dan. Po nagodbi

pač trpe pridelovalci žita in drugih surovin, ker Ogerska te v velikih množinah uvažuje v naše kraje in tako domačim pridelkom ceno tlači. Temu nasproti se pa ne more prezreti, da z nagodbo ostane stvar tako, kakor je bila dosedaj in se ne poslabša, — ne more se dalje prezirati, da osobito mi Slovenci ne pridelujemo toliko žita, kolikor ga potrebujemo, tako da bi ga morali od drugod uvažati, če bi ga ne iz Ogerske. V jednom oziru nam pa ponuja nagodba celo znamenit poboljšek in sicer ta, da se z njo odpravi takozvani mlevski promet. Po tem prometu uvažuje Ogerska brez carine silne množine žita iz tujezemskih krajev in bi morala iz tega žita zmletati moko zopet izpeljati izven Avstrije. To se pa ne da nadzorovati, in takó poplavlja Ogerska v svojo korist z moko iz tega žita tudi naše kraje in tlači ceno domačemu pridelku. V druge podobnosti o nagodbi se ne morem spuščati in naj omenjam samo še kvote, s katero prispevamo od jedne strani mi, in od druge strani Ogerska k skupnim državnim potrebščinam. To razmerje se je leta 1867. določilo z 70 : 30%. Razmere so se od tistega časa močno spremenile in Ogerska je silno napredovala, tako da je naravnost krivica, da moramo mi še danes 70%, Ogrji pa samo 30% plačevati. Najbolj nas toraj skrbi, kako se določi to razmerje, in če se Ogerski odkaže znatno višji prispevek k skupnim potrebščinam, potem lahko privolimo v nagodbo uvažujoč, da je boljša kratka sprava, kakor dolga pravda. Da, če vse to uvažujemo, nagodba ni tako slaba, kakor so jo opisovale stranke, naj Vam svedoči to, da, ko se je v nagodbenem odseku sklepalo o tem, kako dolgo naj velja carinska in trgovinska zveza, se je od strani opozicije zahteval še daljši rok, kakor ga vlada predlaga. Nagodba pa nima pomena samo s stališča, komu se bode pod njo boljše ali slabše godilo, nam ali Ogrom. Nagodba ima pomen s sploh avstrijskega stališča. Brez nagodbenega razmerja je značaj Avstrije kakor velevlasti v nevarnosti. Mi Slovani pa potrebujemo močno Avstrijo, in le v taki smo varni, da ne pridejo nam sovražni elementi do še večje veljave in ne spravijo naše narodnosti v še večjo nevarnost.

Končno še nekoliko besedi o vprašanju, ki Vas Ločane in Kranjčane živo zadeva, t. j. druga železnična zveza v Trst. Ni Vam neznano, kakšno je moje stališče v tem vprašanju, že večkrat sem o njem govoril v državnem zboru. Da se to vprašanje do danes ni rešilo, na veliko kvar osobito kranjske dežele, so krivi nasprotujoči si interesi. Ne pričakujemo za Kranjsko sicer tako velikih neposrednih koristi od te zveze, večje bi bile posredne koristi, da bi bila južna železnica primorana uravnati svoje postopanje veliko ugodnejše za nas. Pa tudi danes še nismo tako blizu tej zvezi, kakor sledi iz naslednjih razmer. Prejšnji železniški minister Gutenberg je imel že vse pripravljeno, da predloži predloge za to drugo zvezo državnemu zboru. On je bil, kakor je očitno izjavil, prijatelj bohinske železnice. Obstrukcija je zaprečila, da vlada teh predlog ni storila. Sedanjí minister se ogreva za predeljsko železnico. Nimi treba omenjati, da bi za Kranjsko ne bila mala nesreča, če se ta druga zveza izpelje tako daleč od kranjske meje. Tudi tu ni poštovati samo neposredne škode, ampak tudi tudi to, da bi prišla kranjska dežela za nepregledno dobo v odvisnost od južne železnice.

Interesenti predeljske železnice so že bili zmage gotovi, videč, da je minister na njih strani. Temu nasproti je bilo treba nekaj ukreniti. Vložila se je interpelacija ne glede na stranke, — ker v železničnih in sploh gospodarskih vprašanjih tako velikega pomena ne odločuje stališče strank, ampak odločujejo interesi. — To interpelacija, ki se poteza za železnico čez Karavanke in železnico čez Ture dopušča le pod pogoji, je podpisala večina poslancev in se je na ta način izrekel državni zbor proti predeljski železnici. Upamo, da predeljskega projekta, ki je cela desetletja spal, ne spravi noben minister več na dnevni red. — Seveda, če se je hotelo izjavo na tako široki podlagi, da jo je podpisala večina vseh poslancev, nismo se mogli spuščati v to, kod naj se nadaljuje železnica čez Karavanke ali na Loko-Divačo, ali čez Bohinj. V tem vprašanju bi že kranjski poslanci ne bili jedini. Večina nas je pač za progó Loka-Divača in se bomo, ko

pride to vprašanje na vrsto, izrekli zanjo, in v prvi vrsti jaz.

Poročilu je sledila kratka debata. G. Ciril Pirce iz Kranja je naglašal, da naj bi se poslanci pri glasovanju o nagodbi postavili po robu in zahtevali izpolnitev oglašanih postulatov, drugače pa naj glasujejo proti nagodbi, gospod župan, notar Lenček pa je poslancu priporočal, naj se še nadalje zavzema za železnico Loka-Divača.

Končno je podpredsednik dr. Ferjančič zadevno vprašanje še pojasnil, kako je sedaj z uredbo plač državnih slug, na kar je shod vzel poslančevoročilo odobruje na znanje in je g. dr. Arko v imenu volilcev izrekel dr. Ferjančiču zahvalo in priznanje, da je krepko zastopal koristi Slovanov in Slovencev ter zlasti svojega volilnega okraja, za kar se je dr. Ferjančič s primernimi besedami zahvalil.

V Ljubljani, 9. januarja.

Nova pogajanja mej Čehi in Nemci.

„Neue Freie Presse“ pozdravlja z reservo glasove, ki se pogajajo za nova pogajanja mej Čehi in Nemci. „Hlas Naroda“ dokazuje, da je sprava neobhodno potrebna, češ jezikovne navedbe more vsaka nova vlada odpraviti, sedanja večina se more vsak hip razbiti in pridobitve Čehov razpadejo. Zato treba sprave z Nemci na podlagi enakopravnosti v najširšem pomenu besede. Žrtve so neizogibne, pa tudi potrebne, kajti v sedanjem položaju Avstrija ne more dolgo vztrajati.

Radikalni češki agrarci.

V Pragi so imeli te dni češki agrarci velik shod, na katerem so obsodili mladočeško etapno politiko ter slovesno izstopili iz mladočeške stranke, ker jim ne more dati samostojnega češkega kraljestva. Načelnik teh radikalnih agrarcev je Alfonz Stjasny. Mladočehi imajo torej novega domačega nasprotnika v tej stranici.

Prepovedani velikonemški listi.

V zadnjem času sta „Frankfurter Ztg.“ in Berolinska „Gegenwart“ nepopisno nesramno pisala o avstrijskih razmerah ter se drznila blatiti celo našo cesarsko hišo. Vsled tega jima je notranje ministerstvo odtegnilo poštni debit. Ker pa sta se lista vzlic temu vtihotapljalala po parnikih in železnicah, je izdalo ministerstvo novo prepoved. Zato nemški listi seveda silno kriče! Jako značilno za avstrijsko opozicijo pa je, da obljublajo obstrukcijski listi ostro interpelacijo radi te Thunove odredbe. Avstrijski nemški obstrukcionisti se hočejo potegniti za lista, ki blatita cesarsko hišo in pišeta škandalozne laži o umorjeni cesarici Elizabeti.

Kriza na Ogerskem.

Posvetovanje ogerskih ministrov s cesarjem se je včeraj zaključilo. Trajalo je tri dni. O vspehih teh posvetovanj ne vedo listi še ničesar pozitivnega poročati, a že sedaj se zatrjuje, da je stališče ministerskega predsednika, barona Banffyja utrjeno in da še dolgo ni misliti na njegovo dimisijo. Tudi kake rekonstrukcije sedanjega kabineta ni pričakovati. Glavna skrb ogerske vlade je, da ohrani liberalno stranko homogeno in enotno. Kriza torej še dolgo ne bo končana, in parlament bo torišče novih bojev.

Protianarhistična konferenca.

Iz Rima poročajo, da na protokolu konference proti anarhizmu ni podpisov angleških odposlancev. Vsi drugi delegati pa so protokol podpisali. Sklepi te konferenci so že v rokah vseh vlad in nadejati se je, da se začno mej njimi v kratkem dogovarjanja glede skupnega postopanja proti anarhističnim društvom in časopisom.

Španija.

Poroča se, da je liberalni stranki začel zvoniti smrtni zvon. Sagasta odstopi radi starosti in bolehnosti, njegova glavna nasprotnika, Silvela in general Polavilla pa sta se složila, zato pridejo baje že v kratkem konservativci na krmilo. Silvela je imel v konservativnem blubu že nekaj programski govor, v katerem je grajal postopanje Sagaste mej minolo vojno ter trdil, da treba sedanjo zbornico razpuščati, preosnovati volilni red in rekonstruirati vojsko in mornarico.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. januarja.

— Osebnosti. Deželnovaladni koncipist g. dr. Avgust vitez Banniza je ime-

novan okr. komisarijem. — Dež. šolski svet je v zadnji seji premestil nadučitelja v Št. Vidu pri Zilcah g. Avgusta Korbarja na lastno prošnjo na Prem in imenoval g. Jos. Reicha v Studencu nadučiteljem v Dolu, g. Frana Verbiča v Slavini nadučiteljem istotam, prov. učitelja g. Mat. Primoscha v Altbachu in Ivana Wittmeja v Polomu za definitivna učitelja na sedanjih svojih mestih ter prov. učiteljico gospo. Matildo Gorjanc za definitivno učiteljico istotam.

— **Še jedenkrat „Naša straža“.** O volitvi načelstva „Naše straže“ izvedeli smo nekatere podrobnosti, katere priobčujemo zato, da naši čitatelji izpredvidijo, kakošni nameni vodijo može, ki so si prilastili vodstvo tega društva. Kakor znano bili so v odbor izvoljeni tudi dr. Ferjančič, župan Hribar in Luka Svetec. Pričakovati bi bili toraj smeli, da se jih bode glede sestave načelstva vsaj vprašalo za mnenje. To pa se ni zgodilo; temveč dotična kandidatna lista sestavila se je brez njihove vednosti v pisarnah dr. Sušteršiča in dr. Krisperja in pokazala se jim je kot nekaj fait accompli šele pred konstituiranjem odbora. Po tej listi bilo je ljubljanskemu županu milostno koncedirano polpredsedniško mesto, v tem, ko je bil za predsednika določen dr. Sušteršič. „Slovenec“ in dr. Krisperjev organ poročata, da je župan Hribar odklonil izvolitev za načelnika informacijskemu odseku. Po našem mnenju je bila ta odklonitev jedino umestni odgovor na kandidatno listo za načelstvo. Društvu, ki je namenjeno v pomoč obmejnim Slovincem, poklican je takorekoč župan središča Slovenije, da predseduje. Ako ustanovitelji „Naše straže“ tega niso spoznali, dokazuje le, da jo smatrajo za klerikalno agitacijsko društvo.

— **Shod v Škofji Loki.** Oficijalnemu delu volilnega shoda v Škofji Loki, o katerem poročamo na prvem mestu, je sledil neoficijalen del, pri katerem je bilo izrečenih več krepkih napitnic. Gosp. dr. Ferjančič je napil kranjskim in škofjeloškim volilcem, povdarjaje, da je prišel poročat vsem volilcem, naj so pri volitvi zanj glasovali ali ne. Gosp. notar Lenček je izrazil veselje, da so najodličnejši volilci iz Kranja prišli na ta shod in omogočili, da je bila zbrana na shodu inteligenca obeh mest. Napil je kranjskim gostom in zvezi mej kranjsko in škofjeloško inteligenco. Gospod V. Majdič se je zahvalil za prijazni pozdrav in sprejem ter želeč, naj bi mesti Kranj in Škofja Loka delovali vedno roko v roki za skupno korist, napil škofjeloškim volilcem, dočim se je učitelj g. Flis zahvalil poslancu, da je postal ustanovnik olepševalnega društva. Živahni razgovor, ki se je unel, je pokazal do dobra popolno soglasje in najlepšo vzajemnost mej Kranjem in Škofjo Loko, kar je veselo znamenje za prihodnost.

— **Iz goriškega deželnega zbora.** Za soboto je bil deželni zbor sklican na drugo sejo, na katere dnevnem redu je bilo poročilo o vladni predlogi zastran ustanovitve deželnega šolskega zaloge. Tu se je pokazalo, kako zelo je grof Coronini ustregetal Italijanom s tem, da je odložil mandat. Italijanov ni bilo namreč k seji in deželni zbor je bil vsled tega nesklepčen.

— **Sumna bolezen.** Iz Gorice se nam piše: Dr. Pajer, kolovodja goriških marionet, leži tri dni bolan. Pravi, da ga trese mrzlica. Ne sprejema nikogar razen dr. Grazidia. Celo namestnikov poset je odklonil. Nekateri trdijo, da je to prilična bolezen — kandidata za neko izpraznjeno mesto. Chi vivrà, vedrà.

— **Slovensko gledališče** ostane jutri, 10. t. m. zaprto radi orkestralne skušnje za veliko Wagnerjevo opero „Lohengrin“, ki se bo pela prvič 17. t. m. Intendanca je storila vse, kar ji razmere dovoljujejo, da se vprizori „Lohengrin“ čim najlepše. Glavne vloge pojó: g. Raškovič (Lohengrin), gđc. Stropnicka (Elza), gđc. Radkiewicz (Ortruda), g. Nolli (Telramund) in g. Fedyčkovski (kralj Friderik).

— **Levčev večer.** Ljubljansko učiteljsvo je z mestnim šolskim svetom priredilo v soboto v mali dvorani „Narodnega doma“ svojemu nadzorniku, prof. Frančišku Levcu ob desetletnjem njegovem nadzorstvu častni večer. Ljubljansko učiteljsvo se je udeležilo tega večera polnoštevilno, mestni šolski svet so zastopali župan Ivan Hribar, mag. ravnatelj Vončina, predsedstveni tajnik E. Lah in dr. Danilo Majaron. Večer je otvoril mestni katehet, g. Rok Merčun kot predsednik ad hoc sestavljenega odbora. V

magistru je naglašal veselje, ki navdaja danes ljubljansko učiteljsvo, ko praznuje desetletnico njega priljubljeni nadzornik. Presrečno je pozdravil vse udeležence te slavnosti ter je dal besedo nadučitelju gosp. J. Likarju, ki je v daljšem govoru očrtal plodonosno, neumorno delovanje nadzornika prof. Levca, ki je kot prijatelj učiteljsva in šole, kot mož, ki se je trudil spoznati ljudsko šolstvo, dvignil ljubljansko ljudsko šolstvo tako, da stoji danes na visoki stopinji razvitka in blagoslovljenega delovanja. Temu uzornemu šolniku in prijateljskemu nadzorniku je pripil krepko zdravico z željo, da bi ga Bog ohranil še mnogo let v korist šolstva in učiteljsva. Potem je izročila voditeljica, gđc. E. Gusl s primernim nagovorom g. nadzorniku dar ljubljanskega učiteljsva: srebrn, okusno izdelan tintnik s primernim vrezanim posvetilom. Župan Hribar je naslikal v lepem govoru delovanje slavljenceva na književnem polju ter je povdarjal naravno njegovo prepričanje, ki ga je vodilo ob vsem njegovem delovanju. Napil je prof. Levca kot rodoljubnemu, čvrstom nadzorniku. Gospod nadzornik se je z lepimi besedami zahvalil za te srčne izraze udanosti, spoštovanja in ljubezni ljubljanskega učiteljsva ter mestnega šolskega sveta ter je obljubil, da bo še nadalje posvečeval vse svoje moči povzdi in napredku mestnega šolstva, ter da bo vedno deloval kot prijatelj učiteljsva, kateremu napije. G. dr. Majaron je proslavljal s toplimi besedami prof. Levca kot veleodličnega književnika slovenskega ter je napil navzoči njegovi soprog. Gosp. nadzornik A. Žumer je povdarjal zasluge, ki si jih je prof. Levce pridobil še kot nadzornik radovljiškega okraja, na kar je napil g. nadzornik mestnima katehetoma g. Merčunu in g. Smrekarju ter „desni roki“, premarljivemu gosp. predsedstvenemu tajniku Lahu. Za napitnico sta se zahvalila g. Smrekar in g. Lah. Končno je govoril še g. Gabršek ter je napil slavljence kot odličnemu slovenskemu pedagogu. Za zabavo so skrbeli gđc. Jakobina Tomec in g. J. Maier, ki sta zaigrala četrteročno na klavirju nekaj Dvořakovih slovanskih plesov in legend, gđc. Mira Dev, ki je pela nekoliko pesmi, g. Vrabl, ki se je izkazal kot izvrstnega baritonista ter mešani zbor pod vodstvom g. Razingerja. Bil je prav lep večer, poln srčnega veselja in prijetne zabave.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda** ženska podružnica v Sežani izbornu posluje. Te dni določile namreč vodstveni odbor gđc. Zvezdoslavi Delakovi vsprejemnico, pričujočo — da je imenovanka že 7ma pokroviteljica pri imenovanju podružnici. — Slovenke in Slovenci, hodite po sežanskih stopinjah!

— **Zabavni večer „Slovenskega platinkega društva“** se vrši jutri, dne 10. t. m. ob 8 uri zvečer v „Narodnem domu“. Gospodična P. Borštnerjeva, katere je kot spretna turistinja dobro znana, bode predavala o potovanju iz Ljubljane čez Pohorje do Drave. Ker nam je iz tega predavanja pričakovati mnogo zanimivega in ker bo pri večeru sodeloval iz prijaznosti tudi oddelek pevškega društva „Ljubljane“, upamo, da se člani in njih obitelji bodo mnogoštevilno udeležili ter tudi goste vneljali.

— **Koncert s plesom ferijalnega društva „Save“**, ki se je vršil minolo soboto zvečer v veliki dvorani „Nar. doma“, se je obnesel vsestransko prav dobro. Vdeležba je bila velika in vzpored jako zabaven. Obširnejše poročilo prihodnjič.

— **Veselica Št. Peterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda** vršila se je včeraj zvečer v Sokolovi dvorani v „Narodnem domu“ o navzočnosti odličnega in prav mnogobrojnega občinstva v vsakem oziru najsijajnejše.

— **Dejanstveno priznanje.** Pod umetniškim vtisom poslednjega koncerta so „Glasbeni Matici“ pristopili kot ustanovniki gospodje: J. Auer, K. Cotman, dr. Iv. Jenko, Fr. Krapež, dr. Val. Krisper, Fr. Seliškar in Fr. Stupar. — Gospod Jos. Turk ml. je ponudil za vsak koncert košičje brezplačno, dokler bo izvrševal svoj obrt.

— **Pevski zbor „Glasbene Matic“** ima drevi prvo skušnjo za III. koncert. Novi pevci dobro došli!

— **Led vdri se je včeraj popoldne „na Kernu“** v Trnovem in so nekateri drsalci se vdrl do kolen v vodo. Neka go.

spodična je bila v smrtni nevarnosti. Oblastvo je prepovedalo nadaljno drsanje „na Kernu“.

— **Voz za prevažanje jetnikov in odgoncev**, kateri je magistrat lanskega leta naročil, je stopil te dni v funkcijo in se od sedaj naprej ne bodo več jetniki od magistrata po policajih tirali k sodišču ali na kolodvor, kar je popred povzročilo marsikater mučen prizor.

— **Poročil se je g. Fran Kobau**, c. kr. davkarski kontrolor v Kostanjevici, z učiteljico gospo. Olgo Gasperin iz Staroga trga pri Rakeku. Čestitamo!

— **Občinski odbor v Preserji** je jednoglasno sklenil na predlog gosp. nadučitelja podariti za cesarjev spominek v Ljubljani 50 K, nadalje je poslal prošnjo na državni zbor za ustanovitev nadsodišča in vseučilišča Ljubljani.

— **Čitalnica Vič - Glince** ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. januarja t. l. ob 2. uri popoldne. Vzpored navaden.

— **Izvanredni občni zbor narodne čitalnice v Novem mestu** za dopolnilno volitev društvenega odbora bode dne 12. t. m. ob 7¹/₂ uri zvečer v bralni sobi čitalnični.

— **Važno za prirodoslovce.** Viktor Dolenc, hotelier v Vipavi, ima živo človeško ribico, katero so te dni vlovili v Vipavi. Do sedaj znano je bilo, da živi ta žival le v Postojnski jami, a sedaj je dokazano, da živi tudi v Vipavi.

— **Tatvina.** V Mlinu pri Bledu je neznan dolgoprstež te dni vlomil pri trgovcu Karolu Repetu in ukradel raznega blaga v vrednosti nad 70 glđ.

— **Nov časnik.** V Trstu je začel izhajati slovenski tednik „Novi List“. Program „Novega List“ iz prve številke se ni razviden, zategadelj tudi še ne moremo izreči o njem sodbe.

— **Samomor.** Josip Papst, infanterist c. in kr. 27. pešpolka, doma v Brucku, se je danes jutraj na stranišči pehotne vojašnice na Radekega cesti ustrelil. Vzrok samomoru je neznan.

* **Čudna mati.** V Jašu je nedavno umrla neka grofica Balš, katere je živela ločena od svojega moža. Imela je hčer, kateri ni hotela ničesar dati, dasi je imela dovolj denarja. Zato sta se tožili z materjo, in ta tožba ni bila končana, ko je že mati umrla. V stanovanju stare gospe pa so našli po njeni smrti v različnih oblekah zašitih 1,140.000 fran.; tudi druge so dobili še precej denarja in knjižico, v kateri so bili zabeleženi vsi, tudi najmanjši stroški. Na jedni strani knjižice je bil tudi napis: »Tožba z mojo proketo hčerjo, strupeno kačo.« Za to tožbo je izdala žena 30.000 frankov, svoji ubožni hčeri pa ni hotela pomagati.

* **Lastnega očeta umoril.** V Čerovniku so našli nedavno kmeta Rafajla Prodanoviča mrtvega; umoril ga je njegov lastni sin, kateremu je pomagal njegov brat Radoš Prodanovič. Oba sta že v zaporu.

* **Tatinske šole v Japanu.** Japanci imajo baje veliko privatnih zavodov, kjer uče »profesorje« otroke — krasti. Učenci morajo vse ukradene stvari oddati svojim učiteljem. Nekateri teh profesorjev so znani daleč na okrog ter imajo vedno nad sto ali še več učencev. V šoli so otroci različne starosti; nekateri so jedva tri leta stari. Nekateri teh otrok so tako »ženjalni« da s prosjačenjem in krajo rede rodbino. Tatinskim profesorjem se seveda pri tem jako dobro godi. Ko so otroci že dovolj izurjeni v izmikanji, oddaja »profesor« del ukradenih stvari njih starišem; ako pa nimajo starišev, ostanejo pri njem v reji. Često pa utečejo tatiči svojemu mojstru, da postanejo samostojni.

Telefonična in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj 9. januarja. Državni zbor je sklican na torek, dne 17. t. m. Dotično lastnoročno pismo se najbrž že jutri razglasi.

Glas iz groba.

Dunaj 9. januarja. Oglasil se je političen mrlč, bivši finančni minister Plenar in sicer s pismom, v katerem pojasnjuje svoje politično delovanje in njega konec ter se ozira na prihodnost. O propadu koalicije pravi, da je bil zunanji nagib celjsko vprašanje, za označenje notranjih nagibov

pa da še ni prišel čas. Položaj se od tedaj ni izboljšal, pač pa se kaže, da se nemške stranke, kar jih je zmernih, približujejo druga drugi in ni izključeno, da se, če prav v drugačni obliki, obnovi nekdanja koalicija.

Lega nazionala.

Trst 9. januarja. Včeraj se je tu vršil občni zbor zloglasne „Legi“, katerega se je udeležilo kakih 700 oseb. Poslanec Hortis pravi v predloženem poročilu, da je obstanek društva toliko potrebnejši, ker se slovanski živelj čedalje energičnejše giblje.

Za Dalmacijo.

Dunaj 9. januarja. Velik del svote, ki je bil z zadnjo cesarsko naredbo določen v podporo po elementarnih neizgadah zadetim pokrajinam, je namenjen po potresu zadetim krajem v Dalmaciji.

Ogerska kriza.

Dunaj 9. januarja. Uradno se razglša, da je ogerski ministerski svet, kateri je imel včeraj pod predsedstvom cesarja sejo, in katere so se udeležili Banffy, Fejervary, Lukacs in Szechenyi, sklenil, naj se začne v Budimpešti pogajanja radi saniranja parlamentarne in politične krize. Ogerski ministri so že včeraj vsi odpotovali v Budimpešto. Pred odhodom sta se Banffy in Lukacs posvetovala z grofom Thunom, Banffy pa je imel tudi razgovor z nemškim poslanikom, grofom Eulenburgom.

Budimpešta 9. januarja. Listi poročajo, da se hoče vlada porazumeti z opozicijo in sicer tako, da bi jej ne bilo treba odstopiti in da bi sploh ne bilo treba nič posebnega ukreniti. V obče se sodi o pogajanjih jako skeptično, opozicijski listi pravijo celo, da se opozicija sploh ne mara pogajati z Banffijem.

Budimpešta 9. januarja. Tudi v današnji seji predlaga opozicija popravke zapisnika in zahteva glasovanja po imenih. Pogajanja mej vlado in opozicijo se še niso začela, a sodi se, da se bodo pred vsem nanašala na nagodbo. Pričakuje se, da se jutri zasedanje poslanske zbornice preloži.

Budimpešta 9. januarja. Zatrjuje se, da predpogoj za vsako porazumljenje mej vlado in opozicijo je to, da se ničesar ne ukrene, kar bi nasprotovalo členu 12 zakona iz l. 1867.

Vzhodno-azijska ekspedicija.

Dunaj 9. januarja. Avstrijska ladija „Kaiserin Elisabeth“ odpotuje dne 12. t. m. na vzhodni del Azije. Zapovednikom je imenovan Julij Beck.

Dreyfus-Picquart.

Pariz 9. januarja. Predsednik kasijskega dvora je pravosodnemu ministru naznanil svoj odstop. Sodi se, da ga je prouzročila afera Picquart.

Sneži.

(Italijanski spisal Enrico Castelnuovo, poslovenil H. R.)

(Dalje.)

„Melanio ni danes nič kaj prijazen“, reče Doretta ter pelje punčko Nini nazaj v kot; „ti pa ne smeš biti hud nanj, papa! Drugače je vedno jako ljubezniv; — tega je le vreme krivo. Kaj ne, Nina, tudi ti si zaspančkana? ... V posteljo moraš ... spančkaj, spančkaj, spančkaj malo!“

Nini spi. Njena lesena glava počiva na blazinici, njen iz cunj in žime narejeni životek je zavrt v volneno odejo — njene oči so zaprte. Nini odpre in zapre svoje oči, če sedi ali leži —

Signor Odoardo se ozre po svoji uri, potem pa se zagleda skozi okno. Kazalo gre že na dve, in še vedno sneži.

Doretta dobi tedaj novo misel.

„Papa, lahko bi me izprašal basen od La Fontaina.“

„Katero?“

„O krokarju in lisici.“

„Dobro, pa povedi!“ dé signor Odoardo ter vzame knjigo iz rok deklice. Na strani 18. je knjiga odprta; Doretta prične:

„Na veji vran sedi —

Pa sira kos drži —

Lisica ... ga ... zazna ...“

„Dalje!“

„Lisica ... Lisica ...

„Sedaj se spominjam:

„Lisica ga zazna,

Prav sladko šepeta:

„Gospod ...“

Do sem prišel, prestane Doretta na krat z deklamacijo, ker papa ne gleda na njo. Signor Odoardo je namreč zaprl knjigo čez kazalec, in njegovi pogledi so bili obrnjeni drugam.

"No, Dorota?" praša raztresen, "kaj se ti zopet vstavlja?"
"Nobene besedice več ne govorim!" odgovori otrok jezno.
"Ej, ej, kako si jezna! — Kaj ti je vender?"
Dorota je sedela dotlej na stolčku, a sedaj se je postavila na prste.
(Dalje prih.)

Odvajalno

Cascara Sagrada Malaga vino.

V Gorici, 12. oktobra 1892.
Ceni gosp. M. Leustek, lastnik deželne lekarne (20—1) v Ljubliani.
Kot najboljšje odvajalno in sliz rastaplja-
joče sredstvo priporočam vsakomur Vaše izvrstno
Cascara Sagrada Malaga vino, ker sem se o
njega izrednosti prepričal. Prosim torej še 1 steklenico
po poštne povzetju Ferd. Močovin, posestnik.

Darila za „Narodni Dom“.

LXXXVIII. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenešek		34859 gld.	02 kr.
Doneski za mesec oktob- ber; plačali so č. p. n. dame in gospodje:			
Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, a 5 gld., skupaj	10	—	—
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleter- šnik in U. pl. Trnkóczy, a 3 gld., skupaj	18	—	—
Dr. vitez K. Bleiweis, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, a 2 gld., skupaj	12	—	—
A. Bayr, J. S. Benedikt, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Te- kavčič, J. Velkovrh, K. We- ber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 1 gld., skupaj	27	—	—
Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 50 kr., skupaj	5	—	—
Doneski za mesec no- vember; plačali so č. p. n. dame in gospodje:			
Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, a 5 gld., skupaj	10	—	—
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kol- lmann, I. Murnik, M. Pleter- šnik in U. pl. Trnkóczy, a 3 gld., skupaj	18	—	—
Dr. vitez K. Bleiweis, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, a 2 gld., skupaj	12	—	—
A. Bayr, J. S. Benedikt, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupa- nc, M. Zupanc in K. Žagar, a 1 gld., skupaj	27	—	—
Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 50 kr., skupaj	5	—	—
Doneski za mesec decem- ber; plačali so č. p. n. dame in gospodje:			
Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, a 5 gld., skupaj	10	—	—
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kol- lmann, I. Murnik, M. Pleter- šnik in U. pl. Trnkóczy, a 3 gld., skupaj	18	—	—
Dr. vitez K. Bleiweis, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, a 2 gld., skupaj	12	—	—
A. Bayr, J. S. Benedikt, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupa- nc, M. Zupanc in K. Žagar, a 1 gld., skupaj	27	—	—
Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 50 kr., skupaj	5	—	—
Jubilejski dar g. J. Tomšiča	150	—	—
Skupaj	35325 gld.	02 kr.	
Koncem 1. 1897 je bilo nabranih 34005 gld. 69 kr. torej so se tokom 1. 1898 darovi zvikišali za			
	13 9 gld.	33 kr.	

Opomba: Vsem č. p. n. darovalcem in daro-
valcem, ki v zdajanjem, za društvo toli težavnem po
ločaju vendar-le vstrajajo, izreka najtoplejšo zahvalo
odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani, dné 9. januarja 1899.

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 1. januarja: Pavlina Kastelič, čuva-
jeva vdova, 74 let, Radečkova cesta št. 1, mrtvoud.
Dne 2. januarja: Jakob Kopač, umirovljeni
uradni sluga, 75 let, Cerkevne ulice št. 9, naduha.
Dne 4. januarja: Antonija Avbelj, delav-
čeva žena, 39 let, Hranilnična cesta št. 6, jetika.
— Marija Viržek, delavka, 63 let, Florjanske ulice
št. 11, pljučnica.
Dne 6. januarja: Viktor Osel, tapetnikov
sin, tapetnikov sin, 2 meseca, Tesarske ulice št. 19,
vnetje možganske mrene.
Dne 6. januarja: Marija Šurga, zasebnica,
71 let, Špitalske ulice št. 5, vsled srčne vodenice.
V deželni bolnici:
Dne 2. januarja: Rozalija Merhar, delav-
čeva žena, 36 let, srčna hiba.
Dne 3. januarja: Marjana Kovač, delavka,
70 let, naduha.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

V hiralnici:
Dne 5. januarja: Frančiška Mulej, usmi-
ljena sestra, 29 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.					
Januarj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vet-ovi	Nebo
7.	9. zvečer	7407	03	s. sever	oblačno
7.	7. zjutraj	7397	-20	sl. sszhod	megla
2.	popol.	7386	0-1	sr. vzhod	onlačno
9.	9. zvečer	7383	06	sl. szah	oblačno
9.	7. zjutraj	7376	20	sr. sszhod	oblačno
2.	popol.	7376	43	sr. vzjvzh	del. jasno

Srednja temperatura sobote in uedelje -0.3°
in -0.4°, normale: -2.7° in -2.7°.

Dunajska borza

dné 9. januarja 1899.				
Skupni državni dolg v notah	101 gld	50	kr.	
Skupni državni dolg v srebru	101	40	—	—
Avstrijska zlata renta	120	15	—	—
Avstrijska krona renta 4%	102	—	—	—
Ogerska zlata renta 4%	119	85	—	—
Ogerska krona renta 4%	97	95	—	—
Avstro-Ogerske bančne delnice	941	—	—	—
Kreditne delnice	358	75	—	—
London vista	120	45	—	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	95	—	—
20 mark	11	78	—	—
20 frankov	9	55	—	—
Italijanski bankovci	44	30	—	—
C. kr. cekini	5	70	—	—

Koncipijenta

vsprejemem takoj ali tekom treh mesecev.

Dr. D. Majaron
(33—2) advokat v Ljubljani.

Odstopi se cvetočo odvetniško pisarno

na sedežu velikega, čisto slovenskega okraj-
nega glavarstva
Ponudbe sub „Odvetniška pisarna“ na
upravnistvu „SL. NARODA“.

(41—2)

Vzprejme se trgovski pomočnik

slovenskemu in nemškemu jeziku popolnoma vešč,
v galanterijski in drobninski stroki dobro vajen.
Oznaniła naj se pošljejo upravnistvu „Slov.
Naroda“ pod znamko „J. K.“.

(29—3)

(Služba se nastopi lahko takoj.)

Vabilo

k
tretjemu občnemu zboru

„Posojilnice in hranilnice
v Moravčah“

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“

ki bo

v nedeljo, dné 22. januarja 1899. leta

ob 3. uri popoldne

v šolskem poslopji v Moravčah.

Vzpred:

1. Poročilo načelnistva.
2. Poročilo nadzornistva.
3. Potrjenje računa za leto 1898.
4. Spremenitev š. 14. govorečega o razde-
litvi dobička.
5. Volitev načelnistva.
6. Volitev nadzornistva.
7. Razni nasveti.

Moravče, dné 6. januarja 1899.

(55) Načelnistvo.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre-
vezemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makerone, delika-
tese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti,
ene od 10 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno
p. n. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za
dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah na-
baviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi,
ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje,
fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro
blago in po nizki ceni.

Cenike razpošljam radovaljno in brezplačno.
Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in
zamorem dati blago po tako nizkih kup h, da se
ne bojim konkurence. (637—37)

Tudi sprejemam zastopstva in vsako-
ga posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco šte. 6.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Pregra čen
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Solthal
Ausse, Solnograd; čez Klein-Raiding v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj
obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Solthal v Solnograd;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Solthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Solthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest,
Bregenc, Cur h. Geneve, Pariz, čez Klein-Raiding v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heh,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — Pregra v Novo mesto in v
Kobovje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. jutraj, ob
12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano j. k. Pregra iz Trbiža. Ob
6. uri 46 m. jutraj obojni vlak s Dunaja via Am-
stetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Be-
ljaka, Franzensfeste. Ob 11. uri 17 m. dopoldne
obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne
obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Solthal, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sve-
čer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — Pregra iz Novoga mesta in Ko-
bovja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.
Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob
6. uri 10 m. (1)

Priporočilo.

Podpisanec priporoča se uljudno
vsem občanom (53)
za sestavo različnih prošelj in
drugih spisov, bodisi v pravn-
nih in kazenskih zadevah
ter izvršuje iste po nizkih cenah.
D. Jankuš v Tacnu
ob enem urejevalec občinskih zadev.

Št. 33.

Razglas.

Pri dne 2. januarja 1899 po žrebem črtežu izvršenem vlečenju 315 številc lote-
rijskega posojila mesta Ljubljane so bile potegnjene:

Št. 33401 z dobitkom v znesku 25000 gld.	
69059	1500
13310	500
15671	500
27910	500
37264	500
68008	500

Štev. 147, 1116, 1356, 1813, 1847, 2100, 2367, 2573, 2583, 2730, 3304, 3565, 3970, 4298, 4537, 4971, 4978, 5509, 5794, 6083, 6654, 6772, 6837, 6882, 7033, 7369, 7842, 7913, 7918, 8176, 8199, 8302, 8689, 8798, 8912, 9136, 9230, 9406, 9551, 9618, 10267, 10741, 11266, 11434, 11445, 11720, 11865, 11977, 12088, 13172, 13394, 13515, 13950, 14111, 14450, 14568, 14664, 14683, 15164, 15400, 15882, 15945, 16315, 16404, 16462, 16591, 17141, 17466, 17693, 18223, 18356, 18373, 18413, 18511, 18947, 19159, 19537, 19675, 19815, 19849, 19953, 20011, 20044, 20063, 20065, 20558, 20563, 20700, 20738, 20912, 21320, 22088, 22498, 22578, 22708, 22855, 22862, 23512, 24269, 24300, 24432, 24475, 24673, 24938, 25010, 25236, 25371, 25443, 25664, 25681, 25692, 26406, 26553, 27416, 28169, 28498, 29006, 29320, 29541, 29543, 29755, 29804, 29816, 29877, 30536, 30709, 30892, 31244, 31377, 32037, 32108, 32429, 32605, 32810, 33413, 33515, 33563, 33850, 34137, 34198, 34264, 34276, 34337, 35149, 35537, 36011, 36050, 36189, 36284, 36556, 36880, 37206, 37334, 37420, 37433, 37436, 37545, 38394, 38828, 38877, 39010, 39180, 39478, 39548, 39886, 39892, 39957, 40082, 40220, 40324, 40515, 40831, 40256, 41098, 41357, 41473, 41619, 42213, 43084, 43316, 43900, 44132, 44275, 44296, 44356, 44554, 44939, 45053, 45345, 45378, 45811, 45818, 45939, 46084, 46307, 46722, 46735, 47123, 47658, 47804, 47971, 48419, 48922, 49129, 49133, 49172, 49381, 50133, 50149, 50482, 51106, 51271, 51626, 51861, 52219, 52302, 52401, 52514, 53045, 53149, 54207, 54289, 54538, 54553, 54632, 55392, 55979, 56058, 56262, 56449, 56453, 56457, 57159, 57602, 57886, 57961, 58494, 58627, 58786, 59053, 59057, 59254, 59510, 59607, 59943, 60019, 60469, 60524, 60610, 60677, 60707, 60895, 61453, 62127, 62363, 62734, 62828, 62830, 63278, 63501, 63956, 64178, 64321, 64527, 64641, 64702, 64990, 65125, 65199, 65382, 65399, 65708, 65896, 66406, 66781, 66903, 67563, 67651, 67725, 68036, 68166, 68388, 68417, 70294, 70322, 70396, 70496,

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 2. januarja 1899.

Župan: Iv. Hribar.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

Vsak dan sveži

pustni krofi

pri (56—1)

Jakobu Zalaznik-u

na Starem trgu št. 21.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in
konjaka!

Nepotrebno iskati! (21—6)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel
ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po . . . gld. 1—	
1 steklenica pristnega Jamaika ruma . . .	050
1 dekta pristnega Pecco Souchong-čaja . . .	006
1 pulica prave angleške carske melange . . .	050
1 steklenica pristnega finega konjaka . . .	140

Brez tekmea!

Na prodaj je

veliko (54—1)

bukovega, borovega, smere-
kovega in hrastovega lesa.

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice 10-14

priporoča svojo veliko zalogo

gumijastih čevljev

ruskih in drugih dobrih izdelkov na de-
belo in na drobno, tudi klopčastih s
belimi podplatit obšitih (Hunjadskih) po
najnižjih cenah. (28—3)

Zunanja naročila se takoj izvrše.

(16—3)